

TANITIM

TÜRKİYE'DE VE DÜNYA'DA

5.500.-TL. (KDV Dahil)
İngiltere £2.

AYLIK SİYASİ EKONOMİ DERGİSİ
25 MART 1989, YIL: 5, SAYI: 59

Soldan sağa (ayakta) Hüsnü Koldaş, Kemal İskender, İrfan Önürmen, Özer Kabaş, Neş'e Erdok, Sabahattin Tuncer, (oturanlar) Ercüment Tarhan, Nedret Sekban, Ahmet Umur Deniz.

“Resim insan için yapılır, konusu da malzemesi de insandır.”

Resimde figüratif tercih...

RUHCAN AKİL

Birincisi 3 Mart 1987 tarihinde Ankara Tanbay Sanat Galerisi'nde, ikincisi 28 Mart 1988'de İstanbul Kayaalp Sanat Galerisi'nde açılan “Figüratif düşüncede temellenen” sergilerin üçüncüsü 1.Mart.1989'da Sanfa Sanat Galerisi'nde açıldı.

Sergide Ahmet Umur Deniz, Neş'e Erdok, Kemal İskender, Özer Kabaş Hüsnü Koldaş, İrfan Önürmen, Nedret Sekban, Ercüment Tarhan, Sabahattin Tuncer yapıtları ile yer aldılar. Dokuz sanatçı üçüncüsünü gerçekleştirdikleri grup sergisi hakkında broşürde şu mesajı veriyorlar:

“Bize göre: Resim Sanatı Tarihinin Erken Rönesans'tan başlayarak bugüne dek, misyonunu artık yitirdiğine dair çeşitli, yaygın ve evrensel görüşler var. Bu görüş çerçevesinde figür, içerik, ko-

nu, anlatım, tuval, desen ve pentür olayı kriz içinde görünmektedir. Modern sanatın en önemli dönüşümleri Fovizm, Kübizm, Ekspresyonizm, Fütürizm, Dadaizm, vb. tüm akımların 1920'lerde bittiğini anımsarsak modern sanat ve anti-art girişimlerinin de 20. yüzyılda tecimselleşip ehlileştiğine ve misyonunu yitirdiğine dair yaygın ve evrensel görüşler var. Oysa gerçekte eskiyen ve misyonunu yitiren resim sanatı değil ona bakış açıdır. Moda dünyasının beklentilerini doyurmaya yönelik kronolojik-tarihsel bakış açısı ard-zamanlı bir tüketim anlayışının uzantısıdır. Bu ortamda niteliksel lirik ve insancıl bakış açısını ayakta tutmaya çalışmak resim sanatında ilerlemenin tek alternatifi olmayabilir, ama en önemlisidir.”

Sanırım, “çağdaşlık” başlığı altında 1950'lerin Batıdan aktarılmış anlayışlarını savunan çevrelerin sürekli olarak

vurguladıkları figüratif/soyut, olağan/öncü, geleneksel/çağdaş vb. gibi çağdaş ikilemlerin ardında yatan mantığın varlığı sürdükçe bu dizi sergilerin dördüncüsü ve beşincisini de izlemeye devam edeceğiz...

Her zaman olduğu gibi sanat olgusunda da adımlamalar batıdan büyük gecikmelerle Türk sanatına aktarılmakta, “yenilik” ve “çağdaşlık” adına soyut, minimal, kavramsal ve yeni dışavurumculuk gibi Batıda bir zamanlar modalaşan akımlar terkedildikten otuz yıl sonra bizde keşfedilmektedir. Her akım kendi döneminin toplumsal ve ekonomik çelişkilerini içinde taşır. “Her Batı çıkışı akımı çelişkilerinden soyutlayıp, kökeninde taşıdığı muhalefet duygusunu sansürleyerek depolitize ettikten sonra geriye kalan posasını çağdaşlık adına kopya etmek, gerçekte çağın gerisine düşmekle özdeştir.”

Kemal İskender sergiye ilişkin kişisel yorumunu açıklayarak; Bu sergi, her türlü Batı taklitçiliğinin keyfi ve amaçsız deformasyonu, resim sanatını bir “oyun” olarak gören sorumsuz yaklaşımları, figürü sadece bir nesne olarak değerlendiren ve sanatın insansızlaştırılmasını öngören davranışları bütünüyle dışlayan gerçek bir figür akımının sergisidir” diyor.

Resimde konu, öykü ve anlamın, tasvir ve temsilin, figürün ve büyük oranda da insani içeriğin kaldırılması, modernizmin oluşumunda temelde sanatın arılaştırılması adına yapıldı. Plastik sanatlar, modernizm aşamasında özgün gelişmeler yaşamasına karşın 20. yüzyılın ikinci yarısında “geometrinin, amaçsız teknik savurganlığın, spekülasyon ve teatral jestlerin, montaj oyunlarının ve rastlantısallık estetiğinin hiçbir anlam ifade etmeyen boyunduruğunun altına girdi.” Bu evrede yaşanan arılaşma değil yozlaşmaydı.

“Biz inanıyoruz ki, resim insan için yapılır, konusu da malzemesi de insandır. Figür, hümanist bir içeriğin ifadeye dökülmesinde başlıca belirleyici öğedir. Bu gerçek, belli bazı spekülasyon ve aşırı biçimci akımlar dışında kalan sanat anlayışlarının tümü için geçerlidir” diye ekliyor Kemal İskender.

“Günümüzde, sanatta insani içeriğin yeniden vurgulanması üzerine kurulan gerçek “yeni” sanat anlayışların, insani içerikten arındırılmış yaklaşımlara ve modernizmin geçmişte kalan totaliter zorunluluklarına başkaldıran figüratif eğilimler belirleyecektir.”